

הלכות תפילין - ד

ברכה על תש"ר ובשכמל"ו

שוע"ר סי' כה

יג תפילין של יד ותפילין של ראש אינן מצוה אחת, אלא הן ב' מצות שאין מעכבות זו את זו, כמו שיתבאר בסימן כ"ו. ולפיכך כל אחת ואחת טעונה ברכה בפני עצמה. ומפני שאסור לברך ברכה שאינה צריכה, אם אפשר לפטור את עצמו בברכה אחת אין לברך ב' ברכות, ולפיכך תקנו חכמים שיסמוך הנחת תפילין של ראש להנחת תפילין של יד בלי שום הפסק דיבור בינתיים, כדי שתעלה הברכה שיברך על של יד גם לתפילין של ראש.

יד ותקנו חכמים לברך עוד ברכה אחרת על תפילין של ראש, לפי שהיא חשובה, והיא עיקר המצוה, ויש בה יותר קדושה שיש בה ד' בתים והשי"ן, לכן מפני חשיבותה קבעה ברכה לעצמה.

יח כבר ביארנו שאסור להפסיק בדיבור בין תפילין של יד לתפילין של ראש, ואם הפסיק אזי אין ברכת תפילין של יד עולה לתפילין של ראש, וצריך לברך על תפילין של ראש ב' ברכות, להניח תפילין ועל מצות תפילין.

יט במה דברים אמורים, כשדיבר מעניינים שאינם לצורך הנחת תפילין. אבל אם הפסיק בעניינים שהם נצרכים לו להנחת התפילין, אין זה הפסק, ואין צריך לברך על תפילין של ראש, אלא על מצות תפילין בלבד.

כ אבל לכתחלה אסור להפסיק בין ברכת תפילין של יד להנחת תפילין של ראש אפילו בדברים שהן לצורך הנחת תפילין, אלא אם כן אי אפשר בענין אחר. ואפילו לקרוץ בעיניו ולרמוז באצבעותיו אסור בין תפילין של יד לתפילין של ראש.

כא אם שמע קדיש או ברכו או קדושה בין תפילין של יד לתפילין של ראש, לא יפסיק לענות עם הצבור, אלא שותק ושומע ומכוין למה שהציבור אומרים ... ואם פסק וענה, הוי הפסק בין ברכת תפילין של יד להנחת תפילין של ראש, וצריך לברך על תפילין של ראש ב' ברכות.

כב אסור להפסיק בין תפילין של יד לתפילין של ראש אפילו במקום שאין גורם לברך ב' ברכות על תפילין של ראש, כגון אותם המניחין תפילין בחול המועד בלא ברכה, וכן המניחין תפילין דרבינו תם, צריכים לתכוף ולסמוך תפילין של יד לתפילין של ראש בלי שום הפסק שיחה בינתיים, שנאמר והיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך, ולא נאמר והיו לזכרון בין עיניך, אלא משמע ששתיהם נחשבים להו"י ועשייה אחת, מחמת שצריך לתוכפן זו אחר זו בלא שום הפסק. אבל מכל מקום מותר לענות קדיש וקדושה וברכו ואמן על כל הברכות בין תפילין של יד לתפילין של ראש בתפילין דרבינו תם או בחול המועד מי שאינו מברך עליהם, כיון שאינו גורם לברך ברכה שאינה צריכה על תפילין של ראש.

כג ויש אומרים שלעולם אין תפילין של ראש טעונה ב' ברכות כי אם ברכה אחת כשאר כל המצות, ולא נתקנה ברכת על מצות תפילין לתפילין של ראש אלא אם כן הפסיק בדיבור בין ברכת תפילין של יד להנחת תפילין של ראש, אבל אם לא הפסיק בינתיים אזי עולה ברכת להניח תפילין שבירך על תפילין של יד גם לתפילין של ראש.

והמנהג באלו הארצות כסברא הראשונה. ומכל מקום לרווחא דמלתא טוב לומר אחר ברכת על מצות תפילין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שכן צריך לומר אחר כל ברכה לבטלה כמו שיתבאר בסי' ר"ו.

פסקי הסדור ה' תפילין

ואם שח בין תפלה לתפלה, יברך על של ראש. ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוֹת תְּפִלִּין.

במה דברים אמורים, כשדבר מעניינים שאינן לצורך תפילין. אבל אם הפסיק בעניינים שהם נצרכים לו להנחת תפילין, אין צריך לחזור ולברך על של ראש. ולכתחלה אין להפסיק כלל, אלא אם כן אי אפשר בענין אחר. ולכרוך הרצועה סביב הזרוע לא הוי הפסק כלל, שזהו מענין המצוה עצמה. אבל בעניינים אחרים, אפילו הפסיק בדברי קדושה, הוי הפסק.

אף על פי כן, אם שמע קדיש או ברכו או קדושה בין תפילין של יד לתפילין של ראש, מותר להפסיק ולענות עם הצבור. ואע"פ שגורם ברכה אחרת על של ראש, ואסור לגרום ברכה שאינה צריכה. לפי שיש אומרים שמברכים לעולם על של ראש על מצות תפילין, אף אם לא שח בינתיים. ואף שאין לנהוג כן לכתחלה, דספק ברכות להקל, מכל מקום לענין איסור גורם ברכה שאינה צריכה, כדאי הם לסמוך עליהם, שלא לבטל מעניית דבר שבקדושה.